

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษที่ใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความตระหนักในคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนภาษาอังกฤษที่ใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนชุมชนบ้านร้อง ตำบลบ้านร้อง อำเภองาว จังหวัดลำปาง จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

1. แบบสำรวจความต้องการของนักเรียน
2. แบบสอบถามความตระหนักในคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ
3. บทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น จำนวน 5 บทเรียน
4. แผนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น จำนวน 5 แผน แผนละ 3 คาบ ใช้เวลาในการสอนคาบละ 50 นาที
5. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ เป็นข้อสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษและแบบสอบถามความตระหนักในคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น จากนั้นดำเนินการสอนตามแผนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นที่สร้างขึ้น จำนวน 5 แผนการสอน แผนการสอนละ 3 คาบ ใช้เวลาในการสอนคาบละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 15 คาบ เมื่อทำการสอนครบตามแผนการสอนแล้ว ได้ดำเนินการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษและแบบสอบถามความตระหนักในคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น จากนั้นนำผลที่ได้จากการศึกษา มาวิเคราะห์หาข้อร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. บทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นมีความเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถและความต้องการของผู้เรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนด้วยบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
3. ความตระหนักในความสำคัญและคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นของนักเรียนเพิ่มมากขึ้นหลังจากที่เรียนด้วยบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจและสามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้คือ

บทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นมีความเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถและความต้องการของนักเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความตระหนักในแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นเพิ่มสูงขึ้น หลังจากเรียนด้วยบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เนื่องจากสาเหตุหลายประการดังนี้

ประการแรก คือ บทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นนี้ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ขั้นตอน โดยผู้ศึกษาเริ่มจากการสำรวจรายละเอียดเนื้อหาในท้องถิ่นแล้วจึงความต้องการของผู้เรียนในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการกำหนดเนื้อหา แนวทางในการสอน จากนั้นได้สร้างแผนการสอน โดยแผนการสอนภาษาอังกฤษนี้จะเน้นเนื้อหาจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น อำเภองาวที่นักเรียนอาศัยอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับการออกแบบหลักสูตรของ Yalden และ Richard (อ้างในพิทยา คำตาเทพ, 2542, หน้า 66) ที่กล่าวว่า การสร้างบทเรียนต้องมีการสำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนแล้วจึงพัฒนาจุดประสงค์ เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและประเมินผลให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนให้มากที่สุด ส่งผลให้บทเรียนมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Richards, J.C., and Rodgers, T.S. (1995) ที่ว่าการเรียนของนักเรียนจะเกิดประสิทธิผลก็ต่อเมื่อเนื้อหาในการเรียนเกี่ยวข้องกับความต้องการและประสบการณ์ของนักเรียนโดยตรง

ประการที่สอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น พบว่านักเรียนมีความสนุกสนานและมีความสนใจ ความกระตือรือร้นในการเรียนการสอน เนื้อหาจากบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ ความสนใจของนักเรียนที่พบเห็นได้หรือปฏิบัติได้จากประสบการณ์จริง ได้แก่ การ

เดินทางไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของอำเภองาว ตามรอยคำขวัญของอำเภอ ได้แก่ วัดม่อนทราย
นอน สะพานโยงอำเภองาว และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัย คือ ตำบลบ้านร้อง ได้แก่
ศูนย์อนุรักษ์ภาพยนตร์ย้อนยุค ศูนย์ศิลปหัตถกรรมอำเภองาว(บ้านจ้างหลวง) จากนั้นนักเรียน
นำเอาประสบการณ์การเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้ต่างๆของตนเองมาเล่าในห้องเรียน ทำให้บทเรียน
น่าสนใจยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Zugbol (อ้างใน พิทยา คำตาเทพ, 2542, หน้า 67) ที่กล่าว
ไว้ว่า เนื้อหาบทเรียนภาษาอังกฤษนั้น ต้องเป็นเรื่องราวที่นักเรียนได้พบเห็นหรือได้ลงมือปฏิบัติจาก
ประสบการณ์จริงที่มีความหมายต่อนักเรียน จึงจะทำให้นักเรียนเกิดความสุขกับเนื้อหาบทเรียน
นั้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ Stevens & Richards (1992, p.4) ที่กล่าวถึงการเรียนจาก
ประสบการณ์จริงว่าสามารถทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น เกิดความใฝ่รู้ในการเรียนจาก
สถานการณ์จริงหรือประสบการณ์จริงของตนเองนอกห้องเรียนมากกว่าการเรียนในห้องเรียนเพียง
อย่างเดียว นอกจากนี้การเรียนจากการได้ปฏิบัติจริง เนื้อหาบทเรียนจากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นเป็น
บทเรียนที่มีความหมายต่อนักเรียน เช่น แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น อาหารพื้นเมืองที่นักเรียน
รับประทานเป็นประจำ เมื่อนำมาทำเป็นบทเรียนภาษาอังกฤษแล้วให้นักเรียนปฏิบัติจริง จะทำ
ให้นักเรียนสามารถเรียนภาษาอังกฤษได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากเนื้อหาในบทเรียนเป็นประสบการณ์ตรงและ
ความรู้เดิม นักเรียนได้เรียนเรื่องราวจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวในท้องถิ่นของตนเอง ทำให้เกิดความรักและ
ภูมิใจในท้องถิ่นของตน

ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสอนของ สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540, หน้า 115-116) และวิสาข์ จิตวิตร
(2543, หน้า 50) ที่กล่าวว่า การใช้สื่อของจริงเป็นการช่วยแก้ปัญหาและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียน
ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ เช่นเดียวกับ ชาตรี เกิดธรรม (2547, หน้า 6-26) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนได้ใช้
ภาษาที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง มีการถ่ายโอนข้อมูล เช่น อ่านเรื่องแล้วเรียงลำดับเหตุการณ์
เรียงลำดับรูปภาพ เขียนแผนภูมิผังความคิด (Mind mapping) เดิมข้อมูลลงในตาราง ส่วนรูปแบบ
การจัดกิจกรรมนั้น มีความหลากหลายตามความเหมาะสม ปฏิบัติกิจกรรมเดียว แบบคู่ แบบ
กลุ่มย่อยและแบบร่วมมือกันทั้งชั้นเรียน โดยวิธีการแบ่งกลุ่มความสามารถ เก่ง ปานกลาง และ
อ่อนอยู่ในกลุ่มเดียวกันเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันภายในกลุ่ม จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ข้างต้น
ทำให้นักเรียนได้ใช้ภาษาใกล้เคียงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการ
อ่านเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชร ไซสิทธิ์ (2546) ที่สร้างชุดกิจกรรมการ
สอนภาษาอังกฤษที่เน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า
นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาจาก เรื่องราว เหตุการณ์ที่มีความหมายต่อนักเรียนที่สามารถเกิดขึ้น
จริงในชีวิตประจำวัน ทำให้สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางภาษาเพื่อการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการสอนของ ทิศนา ขัมมณี (2550) ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้แก่ วิธีสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษา (Field Trip) รูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instructional Models of Cooperative Learning) โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบจิ๊กซอว์ (Jigsaw) และเทคนิคการสอนโดยใช้ผังความคิด (A Mind Map) นอกจากนี้ยังได้นำรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ สาโรช โศภิตรักษ์ (2546, หน้า 67) และสุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2550, หน้า 74-182) ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้รูปแบบและเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ไม่เกิดความเบื่อหน่าย เกิดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหลังจาก การเรียนด้วยบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น

ประการที่สาม บทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นทำให้นักเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ซึ่งเป็นผลมาจากสาเหตุบางประการ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของตน ทำให้นักเรียนเกิดความรักและหวงแหนในแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น กล่าวคือ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการและลึกซึ้งเกี่ยวกับความรู้ในท้องถิ่นของตน เช่น การเยี่ยมชมศูนย์อนุรักษ์ภาพยนตร์ย้อนยุค การสัมภาษณ์ปราชญ์ท้องถิ่นเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น การได้ประกอบอาหารพื้นเมืองที่มีอยู่ในท้องถิ่น ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และตระหนักถึงที่มีคุณค่าในท้องถิ่นตนเองอย่างแท้จริง จากการสังเกตพบว่านักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอย่างสนุกสนาน เช่นการสำรวจชมอุปกรณ์การถ่ายภาพยนตร์สมัยเก่า การประกอบอาหารท้องถิ่น การเข้าร่วมประเพณีท้องถิ่น ได้แก่ ประเพณีสลากภัตประเพณีสงกรานต์ เห็นได้ว่าการเรียนการสอนในลักษณะนี้เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รู้ถึงสภาพและความเป็นไปของชุมชนและความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัวในท้องถิ่นของตน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นการรับรู้ ตำนึกในบุญคุณ เห็นคุณค่าและนำไปสู่การเลือกปฏิบัติต่อท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นความตระหนักในคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นของนักเรียนนั้น เกิดขึ้นจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ การเรียนเนื้อหาที่เป็นเนื้อหาท้องถิ่นซึ่งสะท้อนสภาพสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาในการดำรงชีวิตของท้องถิ่น และการทำกิจกรรมภาษาที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและลงมือปฏิบัติจริง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า บทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นมีความเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถและความต้องการของนักเรียนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความตระหนักในแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นของนักเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากเนื้อหาบทเรียนตรงตามความ

สนใจและความต้องการของนักเรียน เป็นสิ่งที่ใกล้ตัวนักเรียนและนักเรียนมีประสบการณ์หรือความรู้เดิมอยู่บ้างแล้ว นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่หลากหลาย สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งบทเรียนที่ใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นยังส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านร้อง อำเภองาว จังหวัดลำปาง มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษโดยแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น

1) จากการวิจัย พบว่าคำศัพท์บางคำนักเรียนไม่คุ้นเคย บทเรียนที่สร้างขึ้นควรใช้คำศัพท์ที่มีระดับความยากง่ายตามระดับความสามารถของผู้เรียน เนื่องจากหากคำศัพท์ยากเกินไปจะทำให้ นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน

2) การสร้างและพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นนั้นข้อมูลที่ได้รับจากท้องถิ่นนั้นค่อนข้างยากต่อการนำมาสอนโดยตรง เพราะเอกสาร หนังสือ แผ่นพับ เอกสารเผยแพร่ จากเอกสารจริงนั้นใช้ในการเผยแพร่ให้แก่ประชาชนและผู้สนใจทั่วไป ที่ไม่ใช่ นักเรียน ข้อความและคำศัพท์ในเอกสารนั้น ยากต่อการทำความเข้าใจ ผู้สนใจที่จะ ศึกษาเพิ่มเติมควรต้องนำมาแปลและเรียบเรียงใหม่และปรับเปลี่ยนรูปแบบ คำศัพท์และปรับเนื้อหาเพื่อให้ง่ายและเหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นที่สอน

2. ข้อเสนอแนะด้านการเรียนการสอน

1) การจัดเวลาควรเหมาะสมกับกิจกรรม และไม่ควรสอนเร็วเกินไปซึ่งทำให้นักเรียนที่เรียนรู้ได้ช้าตามไม่ทัน

2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อของจริง ใช้สถานการณ์จริง เช่น การศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น การสอนแบบแบบสาธิตโดยนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น

3) ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนให้มากที่สุด โดยครูผู้สอนเป็นผู้คอยช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นประสบการณ์เดิมของนักเรียนซึ่งเคยรู้มาก่อน สามารถคาดเดาหรือคะเนเหตุการณ์ได้

4) การสร้างบรรยากาศในการเรียนที่ไม่เครียด เป็นกันเอง และเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมจะช่วยให้ นักเรียนมีความสุขในการเรียนและเกิดการเรียนรู้ที่ดี

3. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการทำวิจัยและและพัฒนามาตรฐานการเรียน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
- 2) ควรมีการทำวิจัยและและพัฒนามาตรฐานการเรียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นที่เน้นให้เจาะลึกถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น
- 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเพิ่มเวลาในการทำกิจกรรมให้มากขึ้นเพื่อให้ นักเรียนสามารถศึกษาและลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นเรื่องราวในท้องถิ่นได้มากยิ่งขึ้นตลอดจนการพานักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ สถานประกอบการและแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มากขึ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ ศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นภาคเรียนละ 1 ครั้ง